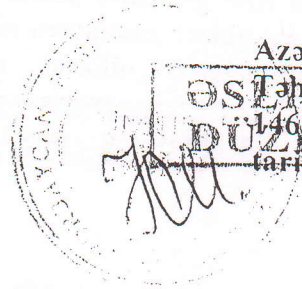

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası

Təhsil Nazirliyinin

№ 1463 sayılı 31 avqust 2012-ci il

tarixli əmri ilə təsdiq edilmişdir

ALİ TƏHSİL PİLLƏSİNİN DÖVLƏT STANDARTI

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ

TƏHSİL PROQRAMI

İxtisasın (proqramı) şifri və adı: 060307 - Musiqişünaslıq

BAKİ – 2012

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Magistratura səviyyəsinin 060307 - Musiqişünaslıq ixtisası üzrə Təhsil Proqramı «*haqqında*» Azərbaycan Respublikası Qanununa, Azərbaycan Respublikası Na Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq olunmuş «Ali təhsil pilləsinin dövlət standa proqramı», «Magistratura təhsilinin məzmunu, təşkili və «magistr» dərəcələrinin veri Qaydaları»nın tələblərinə, «Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisa (ixtisaslaşmaların) Təsnifatına və digər qanunvericilik aktlarına uyğun hazırlanmışdır. 1.2. *Tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmay Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən ali təhsil müəssisələri 06030 Musiqişünaslıq ixtisası üzrə magistr hazırlığını bu Təhsil Proqramı ilə həyata keçirir.*
- 1.3. Strukturda istifadə olunan işarələr:
ÜK – ümummədəni kompetensiyalar
PK – peşə kompetensiyaları

2. 060307 - Musiqişünaslıq ixtisasının xarakteristikası

- 2.1. *Təhsil Proqramının mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən elmi-ixt dərəcəsi:*

İxtisasın şifri və adı	Verilən elmi-ixtisas dərəcəsi	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlə sayı
060307 Musiqişünaslıq İxtisaslaşmalar: - Muğamşünaslıq - Etnomusiqişünaslıq ✓ - Etnoorqanologiya - Aşıqşünaslıq ✓ - Musiqi tənqidi ✓	Magistr	2 il (qiyabi forma üzrə təhsil müddəti 6 ay artıqdır)	120

3. Məzunun ixtisas xarakteristikası və kompetensiyası

- 3.1. **Magistrin ixtisas xarakteristikası**
Magistr nəzəri prinsip və tədqiqat metodları haqqında ümumi təsvirə və geniş biliyə malik olmalı, peşə hazırlığı tələb edən elmi-tədqiqat işi aparmağa və pedaqoji fəaliyyətə haq olmalı, peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri həll etmə bacarmalıdır.
- 3.2. **Proqramın mənimsənilməsi nəticəsində məzunun kompetensiyasına qoyulan tələblər**
- 3.2.1. Məzun aşağıdakı ümummədəni kompetensiyalara (ÜK) yiyələnəlidir:
- kollektivdə işləmək (ÜK-1);
  - digər sahələrin mütəxəssisləri ilə ünsiyyətdə olmaq (ÜK-2);
  - fəal sosial mobillik (ÜK-3);
  - beynəlxalq arenada işləmək (ÜK-4);
  - hüquqi biliklər və etik normalara malik olmaq (ÜK-5);
  - yeni ideyalar irəli sürmək (ÜK-6);
  - müstəqil işləmək (ÜK-7);
  - elmi-tədqiqat və yaradıcılıq, pedaqoji işlərin təşkilində, elmi kollektivin idarə olunmasında bacarıq və vərdislərə malik olmaq (ÜK-8);
  - təsəbbüskarlıq və liderlik (ÜK-9);

- işi təşkil etmək və planlaşdırmaq qabiliyyətinə malik olmaq (ÜK-10).

3.2.2. Məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına (PK) yiyələnmişdir:

Elmi-tədqiqat sahəsi üzrə:

- musiqişünaslığın tarixi, nəzəriyyəsi və tədrisi üzrə fundamental biliyə malik olmaq (PK-1);
- musiqi elminə aid axtarışlarda fundamental prinsiplərə riayət etmək (PK-2);
- musiqişünaslığın müxtəlif sahələrinə aid elmi-nəzəri ədəbiyyatdan istifadə etmək (PK-3);
- musiqişünaslığa aid tarixi mənbələr və arxiv materialları ilə işləmək (PK-4);
- musiqişünaslığa aid aktual problemləri barədə geniş məlumat əldə etmək (PK-5);
- musiqişünaslığın müxtəlif istiqamətlərinə aid biliklərdən təcrübədə istifadə etmək (PK-6);

Təşkilati-inzibatçılıq sahəsi üzrə:

- peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri həll etmək (PK-7);
- müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək və planlaşdırmaq, onların qısa və uzunmüddətli nəticələrini təhlil etmək (PK-8);
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri yaradıcı şəkildə müəyyənləşdirərək ortaya qoya bilmək, konkret vaxt çərçivəsində və məhdud informasiya şəraitində onları həll edə bilmək (PK-9);
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı müvafiq texnologiyaları və metodları seçmək və onlardan istifadə edə bilmək, həmçinin potensial nəticələri müəyyənləşdirmək və/və ya qiymətləndirə bilmək (PK-10);
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı şəxsi davranışlarını təşkil edən şəkildə qiymətləndirmək (PK-11);
- fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri Azərbaycan və bir xarici dildə şifahi və yazılı olaraq təqdim etmək və əsaslandırmaq, həmçinin mütəxəssis və qeyri-mütəxəssislərlə müvafiq müzakirələrdə iştirak edə bilmək (PK-12);
- innovativ yanaşma tələb edən mürəkkəb və gözlənilməz şəraitlərdə müstəqil şəkildə fəaliyyət göstərmək (PK-13);
- təşkilat və ya qrupların strateji fəaliyyəti ilə bağlı məsuliyyət daşımaq (PK-14);
- mürəkkəb şəraitlərdə etik qaydalara uyğun şəkildə davranma bilmək, şəxsi davranışlarının aspektləri, imkanları, məhdudiyyət və sosial rolunu anlamaq, fəaliyyət və təhsil sahəsi ilə bağlı məsələlərdə əsaslandırılmış qiymətləndirmə aparmaq (PK-15);
- davamlı təlim və peşəkar inkişafı ilə bağlı şəxsi və digərlərinin ehtiyaclarını qiymətləndirərək həmçinin müstəqil təhsil üçün zəruri olan səmərəli metodlardan istifadə edə bilmək (PK-16);
- müasir kompyuter texnologiyalarından istifadə qabiliyyətinə malik olmaq (PK-17);
- elmi-tədqiqat və yaradıcılıq işləri və layihələrini planlaşdırmaq və aparmaq (PK-18);
- fərdi iş formalarını təşkil etmək (PK-19);
- fənnin tədrisi ilə bağlı bilikləri təqdim etmək və onları iş şəraitinə adaptasiya etmək (PK-20);
- ifaçılar və ifaçı kollektivləri ilə yaradıcılıq ünsiyyəti qurmaq (PK-21);
- qrupların elmi-tədqiqat və yaradıcılıq işlərinə rəhbərlik etmək (PK-22);
- ixtisas biliklərini düzgün və yığcam ifadə etmək (PK-23);

Pedaqoji sahə üzrə:

- ali təhsilin bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris edə bilmək (PK-24);
- tədris, təlim və ya digər üsullarla öz biliklərini başqasına ötürə bilmək (PK-25);
- elektron kitabxanalardan, referativ jurnallardan, internetdən məlumatlar əldə etmək (PK-26).

4. Peşə fəaliyyəti üzrə hazırlıq səviyyəsinə və təhsilin məzmununa qoyulan minimum tələblər

4.1. Peşə fəaliyyətinin xarakteristikası.

4.1.1. 060307 - Musiqişünaslıq üzrə magistrlərin peşə fəaliyyətinin əsas istiqamətləri:

- elmi-tədqiqat sahəsi üzrə;
- pedaqoji;
- təşkilati-inzibatçılıq və s.

4.1.2. Hazırlıq səviyyəsinə qoyulan tələblər:

Elmi-tədqiqat sahəsi üzrə:

- elm və texnikanın nailiyyətlərindən, Azərbaycanın və xarici ölkələrin qabaqcadan təcrübəsindən istifadə etməklə musiqişünaslıq sahəsində aparılan elmi-tədqiqat işlərini təşkil etmək və nəticələri ümumiləşdirmək;
- konfranslar, seminarlar, simpoziumlar hazırlamaq və keçirmək;
- elmi nəşrlər hazırlamaq və redaktə etmək.

Pedaqoji sahə üzrə:

- mühazirə oxumaq;
- seminar, məşğələ, fərdi dərs aparmaq;
- pedaqoji təcrübəyə rəhbərlik etmək;
- müasir proqram təminatından istifadə etmək;
- ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etmək;
- ixtisasın tədrisinə dair informasiyaların toplanması və emalında İKT-dən istifadə etmək

Təşkilati-inzibatçılıq sahəsi üzrə:

- elmi-tədqiqat, yaradıcılıq və tədris kollektivlərinin işini təşkil etmək;
- fəaliyyət nəticələrini proqnozlaşdırmaq üçün elmi yenilikləri tətbiq etmək;
- qəbul olunmuş qərarların nəticələrini kəmiyyət və keyfiyyətə qiymətləndirmək və s.

4.2. Təhsilin məzmununa qoyulan minimum tələblər

□ İxtisas üzrə fənn bölümləri, fənlərin kreditləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bacarıq və vərdişlər baxımından) və qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları.

Fənn bölümünün kodu	Fənn bölümləri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq vərdişlər baxımından)	Fənn bölümləri üzrə kreditlərinin sayı	Fənnin kodu və adı	Fənn üzrə kreditlərinin sayı	Qazanılmalı olan kompetensiyaların kodları
Təhsil hissəsi					
MHF-B00	Humanitar fənlər bölümü Bu bölümə daxil olan fənlərin öyrənilməsi nəticəsində magistr bilməlidir: - ixtisasa aid pedaqoji ədəbiyyatı öyrənməyi, xarici dildə oxuyub başa düşməyi; - Azərbaycanda ali təhsil sistemini, təlim prosesi və təhsilin məzmununu, elmi-tədqiqat (müəllim və tələbə) işinin	14	MHF – B01 <i>Xarici dil</i> MHF – B02 <i>Ali məktəb pedaqogikası</i> MHF – B03 <i>Psixologiya</i>	6 4 2	ÜK ÜK ÜK ÜK ÜK ÜK ÜK ÜK

	<p>metodikasını;</p> <ul style="list-style-type: none"> - psixologiyanın metodlarını, psixologiyanın əsas istiqamətlərini, qarşılıqlı münasibətlərin psixologiyasını, tələbə psixologiyasını və s. <p>bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ixtisasa aid xarici dildə elmi ədəbiyyatı tərcümə etməyi, annotasiya, referat, tezis, tərcümeyi-hal və s. yazmağı; - məşğələləri planlaşdırmağı və aparmağı, elmi-tədqiqat işini yerinə yetirməyi, eksperiment aparmağı və nəticələri tətbiq etməyi; - hər bir tələbəyə psixoloji baxımdan fərdi qaydada yanaşmağı. <p>yiylənməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - xarici dildə lüğətin köməyi ilə oxumaq və yazmaq vərdişlərinə, ali təhsil müəssisəsində tədris və tədqiqat işləri aparmağa, tələbələrə psixoloji yanaşma keyfiyyətlərinə və s. 		<p>MHF – B04 <i>Seçmə fənn*</i></p>	<p>2</p>	
<p>MİF-B00</p>	<p>İxtisas (ixtisaslaşma) fənlər bölümü Bu bölümə daxil olan fənlərin öyrənilməsi nəticəsində magistr bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> -musiqişünaslığın bir elm kimi əhəmiyyətini; -qədim dövrdən başlayaraq bu günə kimi musiqi elminin keçdiyi təkamül yolunu; -musiqişünaslığın mühüm sahələri olan musiqi nəzəriyyəsi, musiqi tarixi, musiqi tənqidi, etnomusiqişünaslıq, etnoorqanologiya, musiqi pedaqogikasi, musiqi sosioloqiyası, musiqi psixologiyasının spesifik xüsusiyyətlərini; -musiqişünaslığın və bunun mühüm istiqamətləri olan muğamşünaslıq, aşıqşünaslıq, etnomusiqişünaslıq, etnoorqanologiya, musiqi tənqidinin tarixi və nəzəriyyəsini; - müasir musiqişünaslığın aktual problemlərini; - XX əsr musiqi mədəniyyətində baş verən inkişaf prosesinin mərhələlərini; - XX əsr dünya musiqi sənətinin əsas təmayüllərini, o cümlədən milli musiqi yaradıcılığında təzahür edən üslub xüsusiyyətlərini; - XX əsrin mədəniyyətini səciyyələndirən mürəkkəb və rəngarəng cərəyanlar, istiqamətlər, texnika növləri, janrlar, üslub axtarışları nəticəsində musiqi sənətində yaranmış zəngin, çoxmənalı və ziddiyyətli mənzərəni. <p>bacarmalıdır:</p>	<p>76</p>	<p>MİF-B01 <i>Musiqişünaslığın müasir problemləri</i></p> <p>MİF-B02 <i>Musiqişünaslığın tarixi və metodologiyası</i></p> <p>MİF-B03 <i>Ali məktəbin müəyyən etdiyi fənn:</i></p> <p>MİF-B04 <i>İxtisaslaşmaya ayrılan fənlər**</i></p> <p>MİF-B05 <i>Seçmə fənn*</i></p>	<p>4</p> <p>2</p> <p>4</p> <p>42</p> <p>24</p>	<p>PK-1 PK-2 PK-3 PK-4 PK-5 PK-6 PK-7 PK-8 PK-9 PK-10 PK-11 PK-12 PK-13 PK-14 PK-15 PK-16 PK-17 PK-18 PK-19 PK-20 PK-21 PK-22 PK-23 PK-24 PK-25 PK-26</p>

- müasir aləmin dəyişkən gerçəkliyini əks etdirən musiqi nümunələrində yeni musiqi anlayışının yaranma səbəblərini tarixi proseslərin məntiqində dərk etməyi;
- Avropa və Azərbaycan musiqisinə aid olan konkret musiqi nümunələrinin bədii xüsusiyyətlərini təhlil etməyi;
- musiqi yaradıcılığında müxtəlif üslub və janrların dəyişkənliyi, müxtəlif janrların tarixən yaranması, bəstəkar texnikasının təkamülü və müasir ifadə vasitələrini, muğam və aşiq sənətinin janr və formalarının tarixi inkişaf prosesini;
- dövrün bəstəkar yaradıcılığında, şifahi ənənəli professional musiqidə və xalq musiqisində meydana çıxan təmayülləri təhlil etməyi və ümumiləşdirmələr irəli sürməyi;
- Azərbaycan bəstəkar musiqisinin nümunələrini Şərq və Qərb təmayülləri kontekstində nəzərdən keçirib qiymətləndirməyi;
- əldə etdiyi bilikləri musiqi sənətinin təbliğinə yönəltməyi.

Yiyələnməlidir:

- musiqişünas fəaliyyətinin tələb etdiyi səriştələrə;
- musiqi nümunələrini təhlil edib qiymətləndirməyə;
- musiqi tənqidçisi, etnomusiqişünas, etnoorqanoloq, aşiqşünas, muğamşünasa qarşı irəli sürülən professional keyfiyyətlərə (müvafiq ixtisaslaşmalar üzrə);
- musiqişünaslığın müxtəlif istiqamətlərində fəaliyyətinin, o cümlədən elm və təhsil ocaqları, musiqi müəssisələri, konsert təşkilatlarında, dövrü mətbuatda, televiziya və radio sistemində fəaliyyətin əsas cəhətlərinə.

MET-B00

Elmi tədqiqat işləri

- Magistr elmi-tədqiqat işini yerinə yetirməklə aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır:
- elmi-tədqiqat işlərini mövzu, struktur, üslub, janr istiqamətində planlaşdırmağı;
  - tədqiqat mövzusunun elmi-nəzəri müddəalar əsasında seçməyi;
  - sistemli ədəbiyyat siyahısının tərtibini;
  - elmi-tədqiqat işini sənət nümunələrinə istinadən aparmağı;
  - elmi-tədqiqat işinin nəticələrini nəzəri təhlil etməyi, onu digər müəlliflərin nəticələri ilə müqayisəli təhlil etməyi;
  - bəşəri və dövlətçiliklə bağlı ideyaların əhəmiyyətini və onun tətbiqi imkanlarını

30

Elmi tədqiqat təcrübəsi

6

PK-1

PK-2

Elmi pedaqoji təcrübə

6

PK-3

PK-4

PK-5

Magistr dissertasiyasının hazırlanması və müdafiəsi

18

PK-6

PK-7

PK-8

PK-9

PK-10

PK-11

PK-12

PK-13

PK-14

PK-15

PK-16

müəyyənləşdirməyi; - elmi-tədqiqat işinin gələcəkdə hansı istiqamətdə davam etdirilməsi imkanlarını müəyyənləşdirməyi; - yerinə yetirilmiş tədqiqat işinin müdafiəsini; - elmi-tədqiqat işinin nəticələrinin çap üçün hazırlanmasını; - elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji təcrübələrdə iştirak etməyi, onların nəticələrini ümumiləşdirməyi və magistrlik dissertasiyasında istifadə etməyi və s.				I I I F P P P P
Kreditlərin ümumi sayı	120		120	

*Bütün bölümlərdə seçmə fənlər müvafiq sərişələrə (kompetensiyalara) uyğun ali müəssisələri tərəfindən müəyyənləşdirilir.
 **İxtisaslaşmalar üzrə sərişələr (kompetensiyalar) və buna müvafiq fənlər ali təhsil müəss. tərəfindən müəyyənləşdirilir.

- 4.3. İxtisas üzrə magistr təhsil proqramının yerinə yetirilməsi müddəti: ümumi həftələrin sayı – 94
 o cümlədən:
 - nəzəri təlim – 45 həftə
 - təcrübələr (elmi-tədqiqat və elmi-pedaqoji) – 8 həftə
 - imtahan sessiyaları – 15 həftə
 - magistrlik dissertasiyasının hazırlanması və müdafiəsi – 12 həftə
 - tətillər – 14 həftə

5. Maddi-texniki tədris bazası və kadr potensialı

- 5.1. Ali təhsil müəssisəsinin 060307 - **Musiqişünaslıq** ixtisasının təhsil proqramına müv. hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübəli keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün müvafiq İKT ilə təc. olunmuş kabinet və laboratoriyalar, kompyuter sinifləri, emalatxanalar və s. ilə təc. olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilənlərin ali təhsil müəssisəsinin loşəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalar, axtarış sistemlərinə çıx təmin edilməlidir.
- 5.2. Fənlərin tədrisi, bir qayda olaraq, ali təhsil müəssisələrinin elmi dərəcəsi və ya elmi adı ol professor-müəllim heyəti tərəfindən aparılır. Bu fəaliyyətə həmin şərtləri ödəyən dig müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslər cəlb oluna bilər.
- 5.3. Magistrlik dissertasiyalarına elmi rəhbərlik, bir qayda olaraq, həmin təhsil müəssisəsin çalışan professor-müəllim heyətinin elmi adı və ya elmi dərəcəsi olan nümayəndələri və həmin şərtləri ödəyən digər müəssisə və təşkilatlarda çalışan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir.

6. Tədris prosesinin forma və metodları

- 6.1. Magistrantın nəzəri təlimi və pedaqoji hazırlığı müəhazirə, məşğələ, seminar, məsl sərbəst iş, pedaqoji təcrübə və s. formalarda həyata keçirilir.
- 6.2. Magistr hazırlığı üzrə tədris prosesində şifahi şərh, müsahibə, interaktiv təlim, müstəc diskussiya, dəyirmi masa, illüstrasiya, tədqiqatçılıq, laboratoriya və praktik iş və metodlardan istifadə edilə bilər.
- 6.3. 060307 – Musiqişünashlıq ixtisası üzrə magistr hazırlığında elmi-tədqiqat və elmi-pedc təcrübələr nəzərdə tutulur (təcrübələrin məqsəd və vəzifələri ixtisasdan asılı ol müəyyənləşdirilir). Təcrübələr növündən asılı olaraq müvafiq təşkilatlarda, yaxuc məktəblərin kafedra və laboratoriyalarında, bunların nəzdindəki məktəblər və yaradc studiyalarında keçirilə bilər.

7. Yekun dövlət attestasiyasına qoyulan tələblər və qiymətləndirmə

- 7.1. Yekun dövlət attestasiyası magistrlik dissertasiyasının müdafiəsindən ibarət Dissertasiyanın məzmununa, həcminə, strukturuna qoyulan tələblər və onun müdafiə qaydaları Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilir.
- 7.2. Təhsilalanların biliyinin qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabin tərəfindən təsdiq edilmiş qaydalar əsasında həyata keçirilir.
- 7.3. Yekun Dövlət Attestasiyası nəticəsində məzunlara magistr ali elmi-ixtisas dərəcəsi və döc nümunəli diplom verilir.

Razılaşdırılmışdır:

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Problemləri İnstitutunun
direktoru

_____ A.Mehrabov

« _____ » _____ 2012-ci il

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyinin Ali və orta ixtisas
təhsili şöbəsinin rəisi

_____ İ.Mustafayev

« _____ » _____ 2012-ci il

Mədəniyyət və incəsənət ixtisaslar
qrupu üzrə Dövlət Təhsil Standartları
hazırlayan işçi qrupun sədri

_____ V.Məmmədova

« _____ » _____ 2012-ci il

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyinin Elmi Metodiki-Şurasının
«İncəsənət» bölməsinin sədri

_____ Z.Qafarova

« _____ » _____ 2012-ci il

nm